

ENGELSK SPRÅKHISTORIA

Per Rönnqvist 2007

Handelsförbindelser mellan romare och germaner, romersk kejsartid och framåt.
Lån från latinet via forntyska, fornfranska eller fornfrisiska.

Semantiska områden: .....

kosta .....

köpa .....

mynt .....

stråt .....

kål .....

mur .....

....., slutet av 800-talet – 1100-talet.

Lån dels direkt från latin, dels via anglosachsiska, frisiska och sachsiska.

Semantiska områden: .....

kloster .....

pina .....

präst .....

välsigna .....

klocka .....

....., 1300-talet – början av 1400-talet.

Lån från lågtyska.

Semantiska områden: handel, ämbeten inom kyrka och statsförvaltning.

mästare .....

fogde .....

pröva .....

kamrer .....

frukt .....

....., 1611-1718.**Lån dels från franska, dels från latin via tyska och franska.****Semantiska områden: .....**

armé .....

bomb .....

kompani .....

student .....

examen .....

..... och framåt, 1850-**Lån från latin via .....****Semantiska områden: .....**

konservativ .....

optimism .....

lokomotiv .....

reklam .....

penicillin .....

dator .....

Handelsförbindelser mellan romare och germaner, romersk kejsartid och framåt.**Lån från latinet via forntyska, fornfranska eller fornfrisiska.****Semantiska områden: handel, byggnadskonst, husgeråd, mat**kosta < ty. *kosten* < lat. *mlat. costare* < lat. *constare* = eg. stå (i ett visst pris)köpa < germ. bildn. av lat. *caupo*, -ones, m. = värdshusvärdmynt < *Moneta* (*Juno Moneta*, till vars tempel o. 270 f.Kr. ett myntverk förlagts)stråt < lat. *strata* (via) = stenlagd vägkål < lat. *caulis*, -es, m. = kålmur < lat. *murus* = mur, vägg**Kristendomens införande, slutet av 800-talet – 1100-talet.****Lån dels direkt från latin, dels via anglosachsiska, frisiska och sachsiska.****Semantiska områden: kyrkans konkreta termer**kloster < lat. *claustrum* = rigel, lås till *claudere* = stängapina < lat. *poena* = straff, Kristi straff, lidandepräst < lat. *presbyter* < grek. *presbys* = gammalvälsigna < lat. *signare* (= förse med igenkänningstecken) och *signum crucis*klocka < lat. *clocca* = kyrkklocka, möjl. av kelt. urspr., onomatopoetiskt**Hansan, 1300-talet – början av 1400-talet. Lån från lågtyska****Semantiska områden: handel, ämbeten inom kyrka och statsförvaltning.**mästare < lat. *magister*fogde < lat. *vocatus*, jmf. advokatpröva < lat. *probare* = godkänna, gilla kamrer < *mlat.**camerarius* < lat. *camera* frukt < lat. *fructus***Stormaktstiden, 1611-1718.****Lån dels från franska, dels från latin via tyska och franska.****Semantiska områden: krigsväsen, diplomati, studier**armé < lat. *armare* = utrusta, beväpnabomb < lat. *bombus* = larm < grek. *bombos* = dovt ljud, onomatopoetisktkompani < lat. *con* < *cum* och *panis*student < lat. *studere* = ivrigt syssla med, studera och *studium* = flit, iverexamen < lat. *examen* = prövning**Industrialismen och framåt, 1850-****Lån från latin via franska och engelska.****Semantiska områden: politik, industri, kommers, vetenskap**konservativ < lat. *conservare* = bevaraoptimism < lat. *optimus* = bästlokomotiv < lat. *locus* = plats och *movere* = flyttareklam < lat. *re-* = åter, tillbaka och *clamare* = ropapenicillin < lat. *penicillium* = penselmögel < lat. *penicillus* = liten penseldator < *dare* = giva, jmf. eng. *computer* < lat. *computare* = räkna och ty. *Rechner*

Läxförhör på "Latinska lånord i svenska"

1) Fyll i överskrifterna till de fem inlåningsperioder, under vilka latinska ord lånats in i svenskan, 2) vilka semantiska områden lånorden rör samt 3) säg ngt. om ursprunget/etymologin till minst två ord under varje avdelning!

1. Överskrift: .....

Semantiska områden: .....

Ex.: kosta, köpa, mynt, stråt, kål, mur

.....

.....

2. Överskrift: ..... (800-1100-talen)

Semantiska områden: .....

Ex.: kloster, pina, präst, välsigna, klocka

.....

.....

3. Överskrift: ..... (1300-1400-talen)

Semantiska områden: .....

Ex.: mynt, pund, mästare, fogde, pröva

.....

.....

4. Överskrift: ..... (1611-1718)

Semantiska områden: .....

Ex. armé, bomb, kompani, allians, student, departement

.....

.....

5. Överskrift: ..... (1850-)

Semantiska områden: .....

Ex. konservativ, optimism, lokomotiv, reklam, service, penicillin, dator

.....

.....